

Zlato pro farmu Pernarec

Navštívili jsme jednoho z finalistů soutěže o Mléčnou farmu roku a později vítěznou mléčnou farmu v Pernarci, která je součástí Úněšovského statku a. s. Hospodaří v okrese Plzeň-sever, a to v jeho severním cípu v bramborářské oblasti. Pernarec se do soutěže letos hlásil potřetí a pokaždé se farma stala finalistkou, což svědčí o velmi dobrých výsledcích. Protože se jednotlivé ukazatele chovu dojníc stále zlepšují, účast v soutěži do třetice všeho dobrého vyšla na výbornou.

Zooteknička Jana Vachoušková, která nás spolu s hlavním zooteknikem Pavlem Brožíkem farmou provázela, říká, že pro dosažení dobrých výsledků je nezbytná vzájemná spolupráce a výborný tým lidí se zájmem o co nejlepší výsledky, stejně jako podpora vedení podniku a pomoc všech poradců chovu. Na farmě v Pernarci chovají ve volné produkční stáji 450 holštýnských dojníc. Stáj je šestiřadá a stele se v ní separát, který je ošetřován hašeným vápnem. Postupně se ve stáji doplňují k zábranám žlabovým i zábrany pro krční fixaci, tzv. headlocky, aby dojnice ve skupinách nebyly rušeny, když je třeba ošetřit některé z nich. Do nich se dojnice jednoduše dostávají tak, že se ručně kropáčem nalije na směsnou krmnou dávku glycerin, na který „dobře slyší“.

Boční stěny jsou otevřené s plachtami a naposledy otevřeli také hřebenovou šterbinu, aby se vzduch ve stáji dobře vyměňoval.

Dříve separát, resp. digestát dováželi z bioplynové stanice jiného podniku,

ale nedávno si pořídili separátor, takže podestýlku připravují vlastními silami. V Pernarci je welfare skotu zásadní. Proto se u kategorií, které jsou na čistotu a pohodu velmi citlivé, tedy ve stájích pro krávy stojící na sucho, v porodně i u dojníc ve fázi rozdojování stele sláma. Samozřejmostí je maximální dodržování čistoty.

Dojení a užitkovost

Všechny dojnice se dojí třikrát denně v rybinové dojárně Fullwood s 2 x 12 stánými. Dojnice jsou rozděleny do čtyř skupin po osmdesáti, takže je ve stáji rušena jen jedna skupina. Používá se jódový prostředek pro prediping a pro dezinfekci po dojení prostředek s chlórrem. Zooteknička nám řekla, že pro uzavření strukového kanálku a zvýšení příjmu sušiny z TMR je odchod z dojirny nastaven tak, že kráva musí projít po celé délce žlabu, než si lehne do lože. Další inovací je nová mléčnice, která vznikla v místě, kde dříve byla ustájená telata, a v prostorách bývalé mléčnice vzniklo zázemí pro dojičky

Jalovice, které jsou geneticky nejčistějšími zvířaty, zůstávají v místní odchovně do jednoho roku věku

a ošetřovatelky telat s pračkami a sušičkou pro látkové utěrky používané v dojárně. Protože se denně nadojí i 16 000 litrů mléka, původní chladicí tanky nestačily, a proto jsou v mléčnici dva nové, každý s kapacitou 10 000 l mléka. Průměrná užitkovost dojníc podle výsledků kontroly užitkovosti za poslední rok je 12 137 kg mléka (denní nádoj průměrně 36,44 kg mléka), a to

s velmi dobrým počtem somatických buněk (123 000 v ml). Kromě maximální péče o mléčnou žlázu a přesného dodržování rutiny při dojení využívá zooteknička pro určení patogenu případného zánětu vemen faremní kultivaci. Také to napomáhá k výborným výsledkům v počtu somatických buněk v mléce.

Mléko prodávají do mlékárny Hollandia Liberec Krásné Údolí, a. s., a ze stáje v Chrančovicích také do německé mlékárny v Goldsteigu. Dostávají zhruba 9,25 Kč a z Německa možná díky kurzu eura o 50 i 60 haléřů méně.

Krásných ukazatelů dosahují v Pernarci i v reprodukci. Insemináčn interval je 69 dní, dobrovolná čekací doba je 65 dní, servis perioda 98 dní a mezidobí 377 dní. Před první inseminací se používá Double Ovsynch, inseminuje se a určí se případné přirozené říje (používají se pedometry a software PC dart) a u ostatních se pokračuje s protokolem Ovsynch.

Vychází i reprodukce

Zabřezávání po první inseminaci je přítom 58 %, pregnanci rate je 32. Krávy se inseminují jen dávkami genomických býků společnosti Alta Genetics. Inseminuje veterinární lékař MVDr. Josef Šilhán. Sonografii a také

Po návratu z dojirny se krávy nejprve nahnou ke žlabu

Hlavní zootechnik Pavel Brožík

nastavení reprodukčních protokolů má na starosti MVDr. Ondřej Bečvář, který sestavil kompletní reprodukční a poporodní management farem úněšovského statku.

Dojnice se zaprahuje plošně antibiotiky a zootechnička zasušuje dojnice sama, a jak řekla, nikoho k tomu nepustí, aby si byla jista, že je zaprahování perfektní a hygienicky v pořádku. Protože je užítkovost dojnice vysoká, často zaprahuje i v užítkovosti kolem 35–40 l mléka. Jana Vachoušková doplnila, že do deseti dní po otelení několikrát rektálním vyšetřením zjišťuje tělesné teploty krav, stav pohlavních orgánů, ale i naplnění bачoru s případným následným drenčováním, a také měření ketolátek. Proto se do reprodukce dostanou jen stoprocentně zdravé krávy. To je další důkaz maximální péče o zvířata.

Pohoda a zdraví dojnic

Paznehty se u krav ošetřují dvakrát ročně plošně a akutní případy kdy-

Pernarecká zootechnička Jana Valoušková

koliv během roku. Paznehtářem je Vojtěch Malý. Jedenkrát týdně se paznehty krav koupou, a to ve dvou vanách s formalíнем v kombinaci se skalicí při odchodu z dojírny.

Krmná dávka se do produkční stáje naváží jedenkrát denně obvykle v ranních hodinách, kdy je i v létě chladněji a během dne se každé dvě hodiny krmivo přihřívá. Krmnou dávku tvoří 23 kg siláže, 12 kg senáže, 5 kg mláta, 10 kg šrotu, 0,2 kg sena a melasa.

Novinkou je i nový lis na slámu, který ji umí i řezat pro zamíchání do krmné dávky. Odpovídající péče a welfare, perfektní plnění protokolů na dojírně, čistá podestýlka, krmivo a napájecí voda jsou podle zootechničky zásadní pro dosahování výborných výsledků, tedy vysoké produkce a reprodukce u zdravých vysokoužitkových krav.

Telata a jalovice jsou budoucností

Telata jsou po dobu mléčné výživy ustájena v dřevěných stlaných venkovních

Nejen produkční stáj byla rekonstruována v letech 2007–2008

individuálních boxech a jalovičky jsou po 60 dnech přesunuty do tzv. školky, stlaných skupinových přístřešků. Krmí se slamatým starterem a telata mají k dispozici vodu. V těchto kotcích jsou jalovičky převáděny na rostlinnou výživu. Byčci jsou ve věku tří týdnů prodáváni. Další stáji v areálu v Pernarci je odchovna jalovic. Ty jsou tady ustájeny do jednoho roku věku. V odchovně jsou rozděleny do skupin právě podle věku. Stáj je re-

Předpisy a návody na všechno

Na mléčné farmě v Pernarci jsou, jak nám řekli zootechnici, na všechny práce vypracovány přesné protokoly. Jen tak může farma stoprocentně fungovat a nikdo ze zaměstnanců se nemůže vymlouvat, že nevěděl jak na to. Navíc jsou všichni zaměstnanci placeni podle produkce a kvality mléka. Protokoly platí dokonce i pro zootechniky. Ví se například, že ve

Separátor si pořídili, aby si sami mohli připravit optimální podestýlku do produkční stáje

konstruovaná z původního kravína K-94 na velkoprostorovou, dobře větratelnou odchovnu se stlaných ložem, výběhy a venkovním krmíštěm krytým střechem se sítěmi a s plachtou. Po roce jsou jalovičky převáženy do odchovny v Krsově, kde je možné odchovávat je i pastevně, a dva měsíce před otelením se vrací do produkčních stájí nejen v Pernarci, ale i v Chrančovicích a nově i do nové produkční stáje v Újezdě u Manětína.

Pavel Brožík i Jana Valoušková se shodli na tom, že jalovičky a jalovice jsou genetiky jejich nejlepší a nejcennější zvířata.

středu se zaprahuje a přehání se zvířata a že čtvrtek je den inseminace. Pavel Brožík dodal, že základem pro chod chovu je říkat pravdu a podle Jany Vachouškové je to důležité i proto, že jedině tak si lze uvědomit, kde jsou ještě rezervy a co dalšího se musí udělat.

Letošní první místo mezi chovateli holštýnských dojnic v soutěži o nejlepší mléčnou farmu svědčí o tom, že se to v Pernarci daří.

Alena Ježková

Sláma se stěle kravám v nejcitlivějších fázích mezidobí